

Опциони протокол уз Конвенцију о правима особа са инвалидитетом¹

Државе чланице овог протокола су се договориле о следећем:

Члан 1.

1. Држава чланица овог протокола („држава чланица”) признаје надлежност Комитета за права особа са инвалидитетом („Комитет”) да прима и разматра представке поднете од стране појединаца или група појединаца, или у њихово име, који потпадају под њену јурисдикцију, који тврде да су жртве повреде одредаба Конвенције од стране те државе чланице.
2. Комитет не прима представку уколико се она не односи на државу страну уговорницу Конвенције која није чланица овог протокола.

Члан 2.

Комитет сматра представку неприхватљивом када:

- (а) је представка анонимна;
- (б) представка представља злоупотребу права подношења таквих представки или када она није у складу са одредбама Конвенције;
- (ц) је Комитет већ разматрао исто питање или је разматрано или се разматра по некој другој процедури међународног истраге или решења;
- (д) нису исцрпљени сви расположиви домаћи правни лекови. То неће представљати правило у случају када се захтев за правним леком неоправдано пролонгира или када је мало вероватно да ће донети ефикасно решење;
- (е) је она очигледно неоснована или недовољно поткрепљена; или када
- (ф) су се чињенице које су предмет представке десиле пре ступања овог протокола на снагу за односну државу чланицу осим уколико те чињенице трају и након тог датума.

Члан 3.

У зависности од одредаба члана 2. овог протокола, Комитет упознаје државу чланицу са свим представкама које су му достављене у поверењу. У року од шест месеци, држава која је примила представке доставља Комитету писмено образложење или изјаве којима се разјашњава питање и правни лек, уколико постоји, који је евентуално та држава предузела.

Члан 4.

1. У свако доба након пријема неке представке, а пре доношења одлуке о меритуму, Комитет може проследити односној држави чланици ради њеног хитног разматрања захтев да та држава чланица предузме такве привремене мере које могу бити потребне како би се избегло наношење могуће ненадокнадиве штете лицу или лицима који су жртве наводног кршења.
2. Када Комитет искористи своје дискреционо право сходно ставу 1. овог члана, то не подразумева да је донео одлуку о допустивости или о меритуму представке.

Члан 5.

Приликом разматрања представки сходно овом протоколу Комитет ће држати затворене састанке. Након испитивања представке, Комитет упућује своје сугестије и препоруке, уколико их буде, односној држави чланици као и подносиоцу представке.

Члан 6.

1. Уколико Комитет прими поуздане информације које указују на озбиљне и систематске повреде права наведених у Конвенцији од стране државе чланице, Комитет позива ту државу

¹ Службени гласник РС – Међународни уговори, бр. 42/09.

чланицу да сарађује у провери тих информација и у том циљу достави примедбе у вези са односном информацијом.

2. Узимајући у обзир било која запажања коју односна држава чланица евентуално поднесе, као и било коју другу поуздану информацију која јој је доступна, Комитет може одредити једног или више својих чланова да спроведу истрагу и да хитно поднесу извештај Комитету. Где је то оправдано и уз сагласност државе чланице, истрага може укључити и посету њеној територији.
3. Након разматрања налаза такве истраге, Комитет доставља те налазе односној држави чланици заједно са коментарима и препорукама.
4. Држава чланица, након шест месеци од пријема налаза, коментара и препорука које је доставио Комитет, доставља своје примедбе Комитету.
5. Спровођење овакве истраге је поверљиве природе и сарадња државе чланице се тражи у свим фазама поступка.

Члан 7.

1. Комитет може позвати односну државу чланицу да у свој извештај укључи, на основу члана 35. Конвенције, податке о евентуалним мерама предузетим у одговору на истрагу која је спроведена сходно члану 6. овог протокола.
2. Комитет може, по потреби, по истеку периода од шест месеци споменутог у члану 6. тачка 4. позвати односну државу чланицу да га информише о мерама које су предузете као одговор на такву истрагу.

Члан 8.

Свака држава чланица може, приликом потписивања или ратификације овог протокола или приступања Протоколу, изјавити да не признаје надлежност Комитета предвиђену у чл. 6. и 7.

Члан 9.

Депозитар овог протокола је генерални секретар Уједињених нација.

Члан 10.

Овај протокол је отворен за потписивање државама и организацијама за регионалне интеграције потписницама Конвенције почев од 30. марта 2007. године, у седишту Уједињених нација у Њујорку.

Члан 11.

Овај протокол подлеже ратификацији држава потписница овог протокола које су ратификовале Конвенцију или су јој приступиле. Протокол подлеже званичном потврђивању од стране организација за регионалне интеграције потписница Протокола које су званично потврдиле Конвенцију или су јој приступиле. Протокол је отворен за приступање било којој држави или организацији за регионалне интеграције која је ратификовала, званично потврдила Конвенцију или јој приступила, а која није потписала Протокол.

Члан 12.

1. „Организација за регионалне интеграције” означава организацију коју су основале суверене државе одређеног региона, на коју су државе чланице пренеле надлежност у вези с питањима која су предмет ове конвенције и овог протокола. Такве организације су дужне да у својим инструментима о званичном потврђивању или приступању, наведу степен својих надлежности у вези с питањима којима се бави ова конвенција и овај протокол. Оне накнадно обавештавају депозитара о евентуалној знатнијој измени степена својих надлежности.
2. Помињање „држава чланица” у овом протоколу односи се и на ове организације у границама њихове надлежности.
3. За сврхе члана 13. тачка 1. и члана 15. тачка 2. овог протокола, било који инструмент који је депоновала нека организација за регионалне интеграције неће се узимати у обзир.
4. Организације за регионалне интеграције могу, у вези са питањима из њихове надлежности, користити своје право да гласају на састаницима држава чланица, чији је број гласова једнак

броју њихових држава чланица које су чланице овог протокола. Таква организација неће користити своје право да гласа уколико било која од њених држава чланица користи своје право и обратно.

Члан 13.

1. У зависности од ступања Конвенције на снагу, овај протокол ступа на снагу тридесетог дана након депоновања десетог инструмента о ратификацији или приступању.
2. За сваку државу или организацију за регионалне интеграције, која ратификује, званично потврди овај протоколу или му приступи након депоновања десетог таквог инструмента, овај протокол ступа на снагу тридесетог дана након депоновања њеног властитог таквог инструмента.

Члан 14.

1. Резерве које нису у складу са предметом и сврхом овог протокола нису допуштене.
2. Резерве се могу повући у свако доба.

Члан 15.

1. Свака држава чланица може предложити измену и допуну овог протокола и доставити је генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар обавештава државе чланице о свакој предложеној измени и допуни с молбом да буде обавештен да ли су за одржавање састанка држава чланица на којем би се разматрали ови предлози и одлучивало о њима. У случају да се у року од четири месеца од датума таквог обавештења, најмање једна трећина држава чланица изјасни за такав састанак, генерални секретар ће сазвати такав састанак под покровитељством Уједињених нација. Свака евентуална измена и допуна која буде усвојена двотрећинском већином гласова држава чланица које су присутне и које гласају доставља се генералном секретару Генералне скупштине Уједињених нација на одобрење, а потом свим државама чланицама ради прихватања.
2. Измена и допуна која је усвојена и одобрена у складу са ставом 1. овог члана ступа на снагу тридесетог дана након што број депонованих инструмената о прихватању достигне број од две трећине држава чланица на дан усвајања те измене и допуне. Након трога, измена и допуна ступа на снагу за сваку државу чланицу појединачно тридесетог дана након депоновања њеног инструмента о прихватању. Измена и допуна обавезује само оне државе чланице које су је прихватиле.

Члан 16.

Држава чланица може отказати овај протокол писменим обавештењем упућеним генералном секретару Уједињених нација. Отказ ступа на снагу по истеку године дана након датума пријема обавештења од стране генералног секретара.

Члан 17.

Текст овог протокола биће на располагању у доступним форматима.

Члан 18.

Текстови овог протокола на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику једнако су веродостојни.